Ocak-Şubat 1967

Sayı 43–44

YURDUN SESİ

Aylık dergi

POLİTİKA

EKONOMİ

KÜLTÜR

Bu sayıda:

BU SAYFA SİZİN

(68-ci ilimiz Münih'ten muhabirimiz bildiriyor)

Adrese boş ver:

Yalnız Münih'teki işsizlerimiz 8 bin kadar...

Münih garında, restoranda, kimi şapkasını gözlerinin üstüne çekerek ellerini karnında kenetlemiş, kimi masanın kenarına başını dayamış halde uykuya dalan adamları, kolbağlı bir polis dürttü. Uyanmadılar. Alo, diye omuzlarına dokundu. Yine uyandıramadı. Bu defa ayağiyle dürttü:

– Uyan arkadaş, dedi Almanca, güpegündüz garda uyunmaz!

Şapkasını yüzüne çeken, hiç istifini bozmadan homurdandı:

– İşimizden başka, lojmandan da çıkardılar. Güpegündüz başka nerde uyunur?

– Güpegündüz, olsa olsa, sizin Mecliste uyunur... Adresin nedir senin?

– Açıklar livası...

Polis pek birşey anlamadan ötekini dürttü:

– Senin adresin?

– Boştayız be, edreseye boş ver, dedi öteki, ben bu arkadaşımın kiracısıyım.

Un bitti:

Sekiz-on metrekarelik bir odacığa, Varto barakası gibi, sekiz-on kişi sığınmışlardı. İmam, bu Tanrı misafirlerini alakoymuştu. Asker işi, kendi kolunu, ya da arkadaşının dizini yastıklıyan, gözünün gördüğü bir köşeye büzülmüştü.

İmam transistorlu radyosuyla Ankarayı aldı. Radyo, Meclis saatini veriyordu.

– Çalışma Bakanı Erdem, diyordu Spiker, işçilerimizin ailelerini de Almanyaya götürebildiklerini . . . Oraya yurttan imamlar da gönderildiğini... 800 milyon Marklık tasarruflarının da...

Derken, İmam, Bakanın kulağına söylüyormuş gibi, transistorun üzerine eğildi:

– Un bitti burda, diye bağırdı. Un bitti, din bitti! Ne sağcıyız, ne solcu, bütün Alman polisi bizi kovalıyan kolcu, adın ne, Memet değil, Abbas yolcu!

Yandı gülüm keten helva:

Hıristiyanların büyük yortusu yaklaşıyor ya. Münih'in Noel çarşısı da anababa günü. İğne atsan yere düşmez. Bizim panayırlardan çok daha kalabalık, alaca... Bu panayır pazarlarında bön bön gezenler de çokluk yabancılar, özellikle garip işçiler...

İşte Münih'in bu yortu panayırını belki de yıllardır ilk defa geçen pazar bön bön gezen bizim işsizler kapladı. Başparmaklarını pantolon ceplerine takmışlar, kimi üçlü-beşli yanyana, kimi arka arkaya yürüyorlar.

Halil İbrahim, burnuna ıskara sucuk kokuları vurunca, kulak diplerinden dilinin altına doğru yürüyüveren suyu yutkunarak kahırlandı:

– Hey gidi kavanoz dipli dünya, dedi. Memlekette biz gezerdik bön bön bu panayırları, gurbette de biz...

– Üşüyorum, dedi yanındaki, sırtıma kar yağıyor.

– Kar, dedi Halil İbrahim, güvendiğimiz dağlara yağdı. Öyle değil mi Ozan?

Ozan, bu sırada tüfek gibi taşıdığı kara rubalı sazını omuzundan sıyırarak, ketenhelvacı dükkânının önüne çöküyordu. Ötekiler de çevresine çömeldiler. Ve Ozan dokundu tellere:

«Keten helve gördüm Münihte bir gün
Donandı gözümde yurdum Alanya,
Çubukta bir yumak tatlı pamuk yün
Bak ha gözüm, sulan ağzım, sulan ya.
Alamanya, Alamanya,
Benden garip bulaman ya!»

Muhabir

Okuyucularımızın dikkatine: Kasım-Aralık 1966 (No. 41–42) sayımızı teknik sebepler yüzünden çıkaramadık. Bildirir, özür dileriz.

DURUM

1967 yılı halkımızın ezici çoğunluğu için çok çetin çatışmalar yılı olmak niteliğini taşıyor. Egemen çevrelerin millet düşmanı politikaları yüzünden Türkiyenin saplandığı süregen bunalım, derinleşen ekonomik kriz, sertleşen politik çatışmalar bütün hızıyla yürümektedir. Bu ortam içinde ilerici yurtsever güç ve örgütler ile gerici güçler arasındaki çelişkiler, Amerikan emperyalistleri ile halkımız arasındaki uzlaşmaz zıtlar bütün keskinliğiyle ortaya çıkmaktadır.

Faşist diktatora tehlikesi kapımızı çalıyor. Demirel hükümeti, bütün bu çelişkileri faşist tipi bir diktatorayla «çözmek» yolundan yürüyor. Karşı partileri Meclis içinde ve dışında baskı altında tutmak, bunları hazırlanan yeni faşist kanunlarla budamak taktiğini güdüyor. AP yöneticileri ve onların Amerikalı patronları, memlekette kendilerine karşı partilerin, örgütlerin, Meclis içinde ve dışında elele vermelerini, güçbirliği kurmalarını önlemek, baltalamak taktiğine öncelik veriyor. Demirel hükümetinin uyguladığı Meclis baskınları, 27 Mayısçılara yapılan muştalı saldırılar, TİP milletvekillerini oturumlardan çıkarma cezaları hükümetin millete dayatmak istediği yeni faşist tasarılarla «kanunlaştırılmak» isteniyor. Böylece, AP başları, Millet Meclisini, parmak çoğunluğuna dayanarak, faşist diktatoraya geçme zorlamalarında bir basamak yapmak istiyorlar.

Demirel hükümeti, giriştiği baskı ve zorbalıklarla, Meclise dayatmak istediği faşist tasarılarla Anayasayı kökünden budamak, memlekette ulusal kurtuluş direnişini, Amerikan düşmanlığını ezmek, bunları sağlamak için polise, süngüye, Türkiyedeki silâhlı Amerikan birliklerine dayanan faşist tipi bir diktatora kurmak yolundadır.

Zincirleme gelen baskılar ve terör artıyor. AP hükümeti ta baştan, memlekette işçi sınıfına, onun örgütlerine ve savaşkan militanlarına karşı, sendika ve işçi hareketlerine karşı baskı ve ezgi politikasını uygulayagelmiştir. AP elebaşılarını, onların temsil ettikleri en gerici büyük burjuvazi çevrelerini, bunların Amerikalı patronlarını en çok düşündüren, Türkiyede işçi sınıfının sürekli bir etken olarak sosyal ve politik alana çıkmış olmasıdır. İşçi sınıfındaki bu gelişmeyi, daha baştan, kökleşmesine yol vermeden ezmek istiyorlar. Bilinçli, örgütlü, özellikle yurdumuzun ulusal bağımsızlığını geri almak ve gerçek demokratik, barışçı bir düzen kurmak bilinciyle savaşan bir işçi hareketinin gelişmesini gericiler ve Amerikalı ağaları hiç istemiyorlar. İşte bu amaçlarına varabilmek için, Demirelciler, AP hükümeti faşist diktatoraya can atıyor. İşçi grevlerine, sendikalara yapılan baskı, kanlı terör, grevleri ertelemeler, Amerikan işyerlerindeki — NATO, Tuslog işyerlerindeki — grevleri durdurmalar, sendika ve grev militanlarının zındanlara doldurulması hep bu faşist dikta çabasının halkalarıdır.

Son zamanlarda hükümetin baskı ve terörü canlı güçlere, anti-emperyalist, anti-feodal örgütlere, Anayasacı güçlere yöneltilmiştir. Atatürkçü gençlere, yurtsever aydınlara, Amerikan emperyalizmine karşı direnen ulusçu öğrencilere, öğretmenlere, profesörlere, öğretmen ve öğrenci örgütlerine karşı yöneltilmiştir. TMTF-yi parçalamak çabası, bu örgütü zorla alıp faşistlere vermek çabası, Atatürkçü genç-

lerin, TMTF yöneltícilerinin zindanlara doldurulması aynı faşist diktatora eğiliminin başka bir halkasıdır.

Demirel hükümetinin faşist diktatora çabası, devlet mekanizmasını kalburlamakla, valileri, genel müdürleri, işlerine gelmiyen savcıları, memurları, yerlerinden, bakanlıklardan, devlet kurumlarından atmakla da bağlıdır. Bu kalburlama durmuş değildir. Eleme ordu içinde de sürüp gitmektedir. Devlet mekanizmasında, orduda kilit yerlerini Amerikancılar ellerine geçirmektedirler. Ordunun başındaki bazı gerici ve faşist eğilimli komutanlarla, elaltından anlaştılar. Tural gibi açık Atatürk düşmanlarını Genelkurmayın başına getirdiler. Tural'ın ordu birliklerine gönderdiği «günlük emir» bunu açık seçik ortaya koyuyor. Bu «günlük emri» hükümet hazırlamıştır. Demirel, bundan haberi olduğunu, onayladığını açıkça söyledi. Bu «emir», açıktan açığa faşist diktatoraya, hem de orduyu, silâhlı birlikleri destek yaparak, kanlı bir diktatoraya gitmek programından başka birşey değildir.

Tural, verdiği emirde: «Bütün kötülükleri bir anda, yani bir vuruşta, ortadan kaldıracak birisi lâzımdır» diyor. O «birisi» kendisidir. Yani, Amerikalılar ve Türkiyede dayandıkları çevreler, üniformalı bir faşist diktatör, ellerinde oynatabilecekleri bir paşa istiyorlar. Tural, «isteğinize hazırım» diyor. Tural'ın «emri», AP elebaşlarının ve Amerikalıların kurmak istedikleri faşist diktatoranın program ve taktiğidir. Peki, «bir anda», şöyle bir vuruşla «kötülükler» diye ortadan kaldırmak istedikleri nelerdir? En başta Anayasadır. 27 Mayısçılardır. Atatürkçülerdir. İlerici güçlerdir. İşçi Partisidir. CHP-dir. İşçi, köylü, halk hareketleridir. En başta milli bağımsızlık direnişidir.

Gençler, işçiler, öğretmenler, değişik halk yığınları Ankarada onbinlercesi birden, Tandoğan'da, Amerikan ağalığına karşı, ulusal bağımsızlığımızı geri alıncaya kadar, topraklarımızdan NATO üslerini söküp atıncaya kadar direneceklerine, savaşacaklarına and içtiler. «Amerikalı defol!» haykırışlarını İstanbulun kaldırım taşlarına yazdılar. Adanada, binlerce yurttaş, Amerikalıların üstüne, İncirlik hava alanının üstüne yürüdü. Amerikalı komutanlarından direktif alan Tural, Consonlardan buyruk alan Demireller, memlekette işte bu anti-emperyalist direnişi, Amerikan ağalığından kurtulma hareketini ezmek istiyorlar. Tural'ın «kötülük» dediği şey, işte bu ulusal uyanıştır, Amerikan ağalığına karşı milletçe başlıyan direniştir.

Demirel hükümeti, faşist diktatoraya yolu açabilmek için, elindeki başka bir olanağı da kullanmak istiyor. Anayasayı işlemez hale getirecek yeni anti-demokratik kanunlar hazırlıyor. Bu tasarılar, egemen gerici çevrelerin kurmak istedikleri diktatoranın nitelik ve ölçülerini gözönüne seriyor. «Temel hak ve hürriyetleri koruma» tasarısı, Anayasanın yurttaşlara sağladığı temel hak ve hürriyetleri, yani söz, örgütlenme, gösteri, yürüyüş, grev, yazı hürriyetlerini halkın elinden zorbalıkla almak tasarısıdır. «Cemiyetler kanunu» değiştirilmek isteniyor. Böylece, sendikalar, öğrenci, öğretmen örgütleri, toptan memlekette politik yaşantının, savaşın dışına itilmek isteniyor. Ceza Kanunu'nun faşist maddeleri (141—142.) daha da sertleştiriliyor. Tasarlanan kanunlarla, «olağanüstü durum» deyip,hükümet, olağanüstü mahkemeler, faşist mahkemeler kurmak istiyor. Demirelciler faşizme böyle gidiyor.

Demirel hükümeti, büyük burjuvazi artık Meclis, demokrasi, Anayasa yoluyla, şimdiye kadar sürdüregeldiği yolla egemenliğini yürütemez hale gelmiştir. Demirel-

cilerin millet düşmanı, Amerikancı politikaları her alanda çöküntü ve iflâsa gitmiştir. Ekonomik yıkım hızlanmıştır. Pahalılık, işsizlik, köyde, kentte geniş yığınların dağılışı, ayrışması geniş ölçüler almıştır. Bir avuç zenginin, ağanın, yabancı tekellerle, kumpanyalarla ortaklıklar kuranların vurgunları, soygunları dayanılmaz bir cehennem olmuştur. Hükümet bu yıl 20 milyarlık bir bütçeyi halka dayatmıştır. Bu bütçe harp hazırlığı bütçesidir. NATO'culuk bütçesidir. İçerde faşizmi uygulama bütçesidir. Bütçenin arslan payı, 20 milyarın yarısından çoğu NATO masraflarına, içişlerine, polis, jandarma, bütün baskı araçlarına ayrılmaktadır. Demirelcilerin faşist diktatora çabaları, bu bütçeyle de açıkça belli olmaktadır. Demirelcilerin Amerikan politikası, topraklarımızı, ordumuzu oldumolası Amerikan emperyalistlerinin saldırganlık plânlarına bağlamaktır. İkili anlaşmaların bozulmasını, NATO üslerinin, Amerikan atom yığınaklarının kaldırılmasını istiyen halk hareketini ezmektir.

Demirelciler, bu amaçla yalnız Turalları değil, bir sürü faşist örgütleri, sayıları bugün 400-e varan Atatürkçülük düşmanı grupları, faşist komandolar, baskıncı, vurucu güçler olarak hazırlamaktadırlar. Demirelciler, bütün bu gerici örgütlere, yeryüzünde gericiliğin jandarması Amerikan emperyalistlerine ve ellerine geçirdikleri devlet mekanizmasına dayanarak faşist tipi bir diktatorayı millete dayatmak istiyorlar.

Demirelcilerin faşist diktaya gitmeleri, yalnız onların politikalarından yığınların yüz çevirmeye başlamasından değildir. Onlar, eski minval üzre artık gidemiyorlar. Bu, onların zayıf tarafı. Ama başka bir gerçek de vardır. Karşı güçler de aralarında birlik kuramamışlardır. Aralarında olumsuz çekişmeler vardır. En azından bir programla bir dayanışma, birlik kuramamışlardır. CHP-de çelişmeler var. TİP ile CHP arasında işbirliği yok. Bugün, en önemli, canalıcı nokta, karşı partilerin, karşı güçlerin, her şeyi bir yana itip, elele vermeleridir. Zira CHP-liler, TİP-liler, Millet Partilier, komünistler, bütün karşı partiler ve örgütler söz ve işbirliği etmedikçe faşizm tehlikesi durdurulamaz. Oysa, faşizmi önliyecek, gemliyecek güçler vardır. Atatürkçü subaylar, bütün canlı güçler faşizme karşıdır. Türkiyeyi bir atom cehenneminde kül olmaktan, 32 milyonu birkaç dakkada mahvolmaktan kurtarmak için, memleketi kalkındırmak, geliştirmek için bütün yurtsever güçlerin, örgütlerin birliği kaçınılmazdır.

PAHALILIK VE BASKI YAPIŞIK KARDEŞTİRLER

Demirel hükümeti yerli-yabancı tekellerin soygunundan yana politikasının sonucu olarak günden güne daha açık şekilde halka karşı bir tutum takınıyor.

Bugünlerde, 3–5 milyar lira açıkla bağlanan 1967 bütçesi parmak çoğunluğuyla Meclisten geçirilmek isteniyor. Bu bütçe açığı büyük tekellerin, yerli-yabancı şirketlerin soygunundan başka birşey değildir. Hükümet işte bu nitelikteki açığı yine halkın sırtına yüklemek istiyor. Alıp yürüyen zincirleme zamlar, tekel maddelerinde, çimentoda, şekerde, ithal vergilerindeki fiyat yükselişleri gerçekte dolaylı vergilerle halka yüklenmenin belirtileridir.

Geniş halk yığınları, dargelirliler, işçiler, köylüler, böylelikle daha dayanılmaz bir hal alan pahalılık ve geçim zorluklarının kıskacı içinde şimdiden kıvranmaya başlamışlardır. Memurun aldığı avans bu zamlar yüzünden avucunda erimiş, işçinin toplu sözleşme ve grev mücadelesiyle gündeliğine katabildiği birkaç kuruştan da eser kalmamıştır.

Çalışan yığınları bunaltan pahalılık ve diğer geçim zorlukları, bundan duyulan hoşnutsuzluğu ve halktan yana güçlerin protestolarını boğma baskısını da kaçınılmaz olarak beraberinde getirir. AP hükümeti, aynen düşük ağababaları gibi, politik iflâsı halk yığınlarınca tasdik edildiği gün iktidarı demokratik güçlere kaptırmamak amacıyla, yöneldiği faşist diktanın askerî yumruğu olmaya heveslenmiş bir orgenerale, yani Genelkurmay Başkanı Tural'a belbağlamış bulunuyor. Tural'ın, Amerikan sömürgenlerinin casusluk raporundaki öğütlerine uygun olarak kaleme aldığı «emirname»yi Demirel hükümeti benimsemiştir. Eni-sonu Anayasaya ve Anayasacı güçlere meydan okuma belgeleri olan birkaç baskı kanunu tasarısını da Meclisten geçirme hayallerine kapılmışlardır. Zira halk düşmanı programlarını zorbalıkla, faşist kanunlariyle devam ettirmek niyetindedirler. Netekim, Ceza Kanunu'na faşist İtalyan kanunundan aktarılan 141 ve 142. maddeleri de yeterli görmemektedirler.

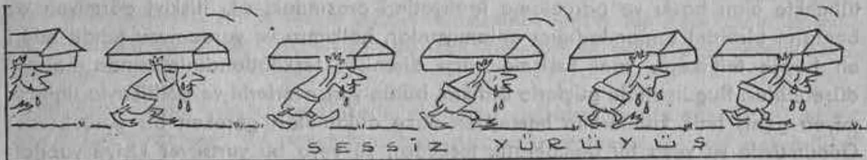
Adı «Temel Hakları Koruma» olsa da, bu hakların kanun diye diye tepelenmek istenmesi karşısında susmıyan ve susmıyacak olanların bugün belirttikleri gerçekler şunlardır: Demirel hükümeti iktidarda kaldıkça, Batı tekelleriyle yerli kompradorlar halkımızın iliğini-kemiğini zamlar, pahalılık ve enflâsyon yoluyla emeceklerdir. Demirel hükümeti 1967 bütçesindeki 3,5 milyar açığı önce inkâr etmekle, sonra gelir tahminlerini şişirerek açığı küçük göstermeğe yeltenmekle, sonra da bu açığı kapatmak için dolaylı vergi demek olan zam yoluna gitmiyeceğini ilân ettiği halde bugün tam bu dediklerinin tersini yapmakla üstüste yalan söylemiştir. O halde bu hükümetin «Allah bir» dediğine de artık inanılamıyacağı bir kere daha anlaşılmış olmak lâzımdır. Sömürücülerin Allahı azamî soygun kazancıdır.

Oysa bütçe açığının sebepleri meydandadır: Türkiyeye, Amerikan ve Nato ittifakı kanalından ve izlenen saldırganlık politikasının gerektirdiği ağır masraflardan takatinin çok üstünde bir pay yükletilmiştir. Bu payı gerici hükümet halkımıza ödetiyor. Bu yıl da yirmi milyara yakın bütçenin hemen hemen yarısı harp masraflarına ayrılmıştır. Açığın ve halka yıkılan vergi yükünün başlıca kaynağı budur.

Gerçi, geri kalmış ve kalkınma dâvasına girişmiş memleketlerde bütçeler açık verebilir. Ama demokratik denebilecek memleketlerde böyle bütçe açıkları hep halk yığınlarına yüklenerek kapatılmaz. Gel gör ki, Demirel hükümeti, bu açığı normal kapatma yollarını çok önceden gösteren demokratik muhalefetin, Maliye Bakanlığı ve Yüksek Plânlama Kurulu'ndaki halkçı uzmanların salık verdikleri tedbirlere sırt çevirmiştir. Yani harp masraflarından kısıntıya, milli servetlerimizin değerlendirilmesinde yabancı sermayeye tanınmış imtiyazları kaldırmaya, vergi adaletsizliğini gidermeğe, büyük sermaye ve toprak ağalarını gerektiği gibi vergilendirmeğe, genellikle soygun ve vurgunlara son verecek bir tutuma yanaşmamış, bütçe açığını kapatmak için halka karşı olan politikasını uygulamaya koyulmuştur. Hattâ, soygun ve vurgunları önlemek şöyle dursun, resmî yalanlarla gizlediği zamları yapacağını, kendi desteği olan büyük özel sektör kodamanlarına peşinen ve gizlice duyurmuş, onların zam yapılmadan önceki satış durdurmalara kadar alabildiğine istif yapmalarını, yani milyonlar vurmalarını sağlamıştır.

Faşizmin bir niteliği geniş emekçi yığınlarının açlığa, işsizliğe, yabancı-yerli sömürgenlerin soygununa terkedilmesi ise, bir diğer niteliği de bu gerçeği haykırmasınlar ve elbirliği ile karşıkoymasınlar diye insafsız bir teröre tabi tutulmalarıdır. İşte Demirel hükümeti de bu yoldadır. Ama bu yolda daha kaç adım atabilecek, «benden sonra tufan» demesi onu kurtarabilecek midir? Hayır. Bu durum, halk yığınlarının ergeç Demirel idaresinden daha belirli şekilde yüz çevirmeleri sonucunu doğuracaktır. Ve halk yığınları, AP-li aldanmışlar ve pişmanlar da içinde olmak üzere, AP hükümetinin zamlarını, 1969 seçimlerinde verecekleri oylardan indirimler yaparak cevaplıyacaklardır. Ama bu hesaplaşma daha iki yıl uzayacak mı diye sabırsızlananlar olabilir. Hesaplaşmanın o kadar uzamaması, hükümetin sözkonusu baskı tasarılarını Meclisten geçirmekteki ısrarına ve demokratik muhalefetin Meclis içinde ve dışında buna karşı nasıl direneceğine bağlıdır. Zira Demirel hükümetinin baskı kanunlarında ısrarla Anayasaya yapacağı hücum ancak kendi siyasi ömrünü kısaltacaktır.

Ferit Sönmez

GENÇLİK DE FAŞİZME KARŞI SAVAŞIYOR

AP işbaşına geçtiği gündenberi, soygun ve sömürmeyi alabildiğine yürütmek için, yurttaki zinde güçleri susturmak ve safdışı etmek amacıyla hazırlanan plânı adım adım uygulamaktadır. AP hükümetine bu plânları hazırlamakta ve uygulamakta akıl hocalığı yapan, direktifler veren de Amerikan emperyalizmidir. Bunu artık yurt sorunlarıyla uzaktan yakından ilgilenip de bilmiyen kalmadı. Yurdumuzda emperyalizm, Tunçkanat'ın açıkladığı raporda da belirtildiği gibi, demokratik, anti-emperyalist kuvvetleri parçalama ve elde etme işini, terörden adam satınalmaya, iftira ve yalandan kışkırtmaya, hukuk oyunlarından açık saldırılara kadar her yola başvurarak yürütmektedir.

Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun geçen yıl Kasım ayında Adapazarında yaptığı Kongresinden beri geçen olaylar, saldırılar, tevkifler, kanlı kavgalar da ancak Türkiyenin genel siyasi ortamı içinde gelişen olaylarla birlikte ele alındığı ve AP hükümetinin ana politikası gözönünde bulundurulduğu vakit bütün dehşet ve tehlikeleriyle birlikte kavranabilir.

Yurttaki demokratik zinde güçler arasında çok önemli bir kuvvet olan ve yıldırılması, satın alınması, birtakım özel çıkarlara bağlanması güç olan gençlik, AP hükümetinin yurt çıkarlarına taban tabana zıt olan, emperyalist uydusu politikasının karşısına dikilen en büyük engellerden biri olmuştur. Türk gençliği Atatürk devrimlerinin bilinci içinde Anayasa düzenini savunmakta ve sömürgecilik ağlarıyla halkımızın alınterini sömürenlere karşıkoymaktadır. Yurtta İkinci Milli Kurtuluş bayrağını kaldıranların yanında yerini alan, her türlü soygun ve sömürmeye karşı direnen, yurt sorunları karşısında daima tutumunu açıklıyarak AP hükümetini yeren, işçilerle omuz omuza «Amerikalı, evine dön!» şiarlarıyla bağımsızlığı herşeyin üstünde tutan gençliğin susturulması AP hükümeti için başlıca hedeflerden biri olmuştur. Teşkilâtlılığın en büyük güç olduğunu, teşkilâtsızların çok kolay yıpranabileceğini bilen AP elebaşıları, gençleri susturmak ve ezmek için, önce onların teşkilâtlarını yıpratmak, elde etmek, elde edemediklerini de kapatmak yoluna girmişlerdir.

İşte bugün Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun kapatılması için girişilen çabalar, mahkeme oyunları, Federasyon yöneticilerinin tevkifi ve bu türden birbirini izleyen kışkırtmalar AP hükümetinin bütün zinde kuvvetleri sindirme ve parçalama hareketinin bir halkasıdır.

AP hükümeti, bugün artık faşizm diktatorasını biran önce kurmak için vakit kaybetmemek görüşündedir. Orgeneral Tural'a yayınlattırılan «emirname» ve «Temel hakları koruma kanunu» tasarısı ile, sendikalardan gençlere kadar her kolda yürütülmekte olan baskı ve parçalama faaliyetleri arasındaki sıkı ilişkiyi görmiyen ve bunların birbirini tamamladığını anlamıyanlar, halkımızı ve yurdumuzu tehdit eden en büyük tehlikeye, yani faşizme karşı direnişin teşkilâtlandırılmasında hataya düşebilirler. Bugün zinde güçlerle birlikte, bütün yurtseverlerin ve politikayla ilgilenmiyen geniş halk kitlelerinin herşeyden önce anlamaları gereken bir gerçek var: Günümüzde şu veya bu demokratik teşkilâta, şu veya bu yurtsever kişiye yapılan

herhangi bir baskı, kışkırtma veya terör, yalnızca o teşkilâtı veya kişiyi değil, herkesi, bütün yurtseverleri ilgilendirir; zira bu, bütün yurtseverlere karşı girişilmiş imha plânının bir parçasıdır. Bu bakımdan, konumuz olan Türkiye Milli Talebe Birliğine karşı oynanan oyunlara da bunun yalnız gençleri, öğrencileri ilgilendirdiği düşüncesiyle yanaşmak, bu imha plânına seyirci kalmak, bugün şu veya bu teşkilâtı, ya da kişiyi hedef tutan terörün yarın kendi teşkilâtımıza, bizim başımıza da gelmesine yol açmak olur.

Bugün yurdumuzda ilk bakışta çok ilkel görünen, fakat çok korkunç olan oyunlar oynanıyor. Dünyada faşizm hep bu ilkel oyunlarla iktidara gelmiştir. Faşist dikta heveslisi iktidar, bugün gençler arasında da faşizmin komandocu gruplarını yaratma çabasındadır. Türkiye Milli Talebe Federasyonu etrafında dönen oyunlara karşı direnen gençler ve onları bu savaşlarında destekliyen profesörler, aydınlar, hukukçular, aslında faşizme karşı, milli bağımsızlığımız ve demokrasi için savaşıyorlar. Bu savaşta bütün yurtsever güçler gençlere el vermelidir. Bu savaş, sömürmeye, uyduluk politikasına karşı, bağımsızlık ve demokrasi için yürütülen kutsal bir savaştır. Bu savaş yaşama savaşımızdır.

Zahide Duru

BATI ALMANYADA EKONOMİK DURAKLAMA VE İŞÇİLERİMİZİN DURUMU

Batı Almanyada sayıları 150 bini bulan işçilerimizin birçok derdi varsa da, bugünlerde geniş yığınları saran endişe işsizlik tehlikesidir. İşsizlik tehlikesi yalnız işçilerimiz için değil, Batı Alman işçileri için de sözkonusudur. Bu sebeple de durum ciddi ve ağırdır.

Batı Almanyada işsizlik, memleketin ekonomik gelişmesinin durakladığını, hattâ gerilediğini gösteriyor. Bu bakımdan, bazı sorumluların moral takviye maksadiyle söyledikleri gibi, Batı Almanyada işsizlik geçici bir hal değil, ekonomik ve politik

yapıdan doğan bir hastalıktır. Tedavisi de, bazı propagandacıların zanettiği gibi, kolay değildir.

Batı Almanyada işsizlerin sayısı Ocak ayı başlarında 250 bin kadarken, Şubat başlarında, yani bir ay içinde hızlı bir artış gösterek iki mislini de aşmış, 700 bine varmıştır. Artış burada da durmamış, Şubat ayının ortalarına doğru bir milyonu bulmuştur. Demek oluyor ki, yeni kurulan Kissinger hükümetinin ekonomik duraklamayı giderme çabaları para etmemiş ve işsizlik, yani ekonomik duraklama, bir gerileme şeklini almaya başlamıştır.

Bu arada, Batı Almanyada işsiz kalan yurttaşlarımızın sayısı da hızla artmış, 2 binden 21 bine yükselmiştir. Bunun daha da yükseleceği şüphesizdir. Hem 20 bin kadar işçimizin süresiz izinle, yani işlerine son verilerek memlekete döndüğünü de gözönünde tutarsak, Batı Almanyada çalışma sürelerini doldurmadan işsiz kalan yurttaşlarımızın 40 binden fazla olduğunu söyliyebiliriz.

Bu durum karşısında, memleketten işgücü ihraç ederek bir yandan işçi sınıfının politik ve ekonomik savaşının baskısından kısmen kurtulmak, bir yandan da dışarı gönderilen işçiler sayesinde döviz sağlamak gibi, bir taşla iki kuş vurmak istiyen hükümet ve komprador çevreler Batı Almanyadaki bu ekonomik duraklamadan telâşa düşmüşlerdir. Çalışma Bakanından tutun da, İş ve İşçi Bulma Kurumu yetkililerine kadar resmî ağızlar sık sık demeçler vererek, Batı Almanyadaki ekonomik duraklamanın geçici olduğunu, ilkbaharda işlerin tekrar açılacağını ve Batı Almanyanın tekrar Türk işçisi istiyeceğini söylemektedirler. Ama Batı Alman idarecileri ekonomik güçlüklerin kolaylıkla yenilemiyeceğinde hemfikir olduklarına göre, kıraldan fazla kıralcı olan bizdeki idarecilerin bu gayretkeşliği işçilerimizi ve halk efkârını aldatmaktan öteye geçmez.

AP yönetici çevrelerinin, böyle iyimser demeçlerle halk efkârını bir yandan aldatmaya uğraşırlarken, bir yandan da Batı Almanyadaki işçilerimize memlekette işletmeler açmak üzere tasarruf yapmayı ve bazı ortaklıklara katılmayı salık verdikleri, hattâ «şirketler» kurdukları görülmektedir. Tabii, bu arada, Ocak ayında Batı Almanyada iki AP-li ve bir CHP-li mebusun «paralarınızı memlekete aktaracağız» diyerek nice saf işçimizin alınterinden yüzbinlerce lira vurdukları da olmuştur. Zaten «ortak fabrikalar kurma» tertiplerinin altında da böyle tuzakların yattığı şüphesizdir.

İşçilerimizi başından «defetmekle» onların ekonomik, politik ve sosyal dâvalarından kurtulmak ve onları elden geldiği kadar soymaktan başka bir kaygısı olmayan Demirel idaresinin Batı Almanyadan dönen ve dönecek olan işçilerimizin sorunlarını çözecek bir politikası yoktur. Zira memlekete dönen işçilerimiz, resmî makamların, döviz avcılığından ve dövizlerini ucuza kapatmaktan başka bir ilgisini görmemişlerdir. Batı Almanyadan dönen işçilerimize kaçakçı işlemi yapılmış, ellerinden ucuza alınan dövizler ithalâtçı kompradorlara ucuz kredi olarak verilmiştir. İşçilerimiz de, gemisini yürüten kaptan misali, başlarının çaresine düşmüş, elindeki üç-beş kuruşla bir iş tutabilen tutmuş, tutamayan da işsizler ordusunu kabartmıştır.

Batı Almanya şehirlerinde işsiz kalan binlerce işçimizin durumu da ayrı bir konudur. Batı Alman tekelleri tarafından sokağa atılan bu yurttaşlarımız, memlekette iş

ve ekmek bulmayı imkânsız saydıkları için, Batı Almanyada şehir ve kasabalar arasında bir iş bulmak umuduyla dolaşmaya başlamışlardır. Yukarıda dediğimiz gibi, sayıları bugün 21 bini aşan, fakat safları günden güne hızla kabaran bu işçiler Batı Alman makamları tarafından yüzüstü bırakıldıktan başka, Demirel hükümeti ve resmî makamları tarafından da terkedilmişlerdir. İşsiz kalan yurttaşlarımızın, Batı Alman işsizlik sigortasından istifade ettiklerine dair haberlere fazla belbağlamamak gerek. İşsizlik sigortasından istifade edenlerin sayısı devede kulaktır. Büyük çoğunluk anlaşma ile geldiği halde, anlaşma süresi bitmeden, her hangi bir prim veya tazminat da verilmeden sokağa atılmaktadır. İşsizlik sigortası bunların çoğuyla ilgilenmemekte, başvuranları ya kapıdışarı etmekte, ya da ilgilileri bıktırıncaya kadar işleri sürüncemede bırakmaktadır.

Bu durumdaki işçileri iki büyük kaygı sarmıştır. Batı Alman polisi bu durumda olanların çoğunu sorgusuz sualsiz sınırdışı etmektedir. (Evvelce, polisin bu tutumuna karşı mahkemeye başvurma hakkı vardı yabancı işçilerin. Yabancılarla ilgili kanunda yapılan bir değişiklikle bu hak da kaldırıldı.) Batı Alman polisi bütün yabancı işçilerin, bu arada Türk işçilerinin de mutlak hâkimi durumuna girmiştir. Kadroları eski nazilerle dolu olan Batı Alman polisinin şimdi astığı astık, kestiği kestiktir.

Batı Almanyada bulunan veya memlekete dönen işçilerimizin dert ve dâvaları emekçi yığınlarının ve genel olarak halkımızın ana ve millî dâvalarından ayrılamaz. Kaderimiz zengin topraklar üzerinde sefil kalmış bütün milletlerin kaderi gibidir. Az gelişmiş tarım ülkelerinin kaderi gibidir. Petrolünden borasitine kadar tabiî zenginlikleri emperyalistlere teslîm edilmiş ve açık sömürme pazarı durumundaki bir memleketin çocuklarının kaderi başka türlü olamaz. Amerikan emperyalistleri tarafından plânlanan bir atom harbinde ateşe ilk sürülecek duruma getirilmiş bir memleketin çocuklarının kaderi başka türlü olamaz. Çünkü emperyalistler yurdumuzu az gelişmiş bir tarım memleketi gibi elde tutarak, politik, ekonomik ve askerî egemenliklerini devam ettirebiliyorlar. Sanayileşme ve zengin madenlerimizi işleme olanağından yoksunluğumuzun, yabancı tekellerin bir ihraç pazarı ve ham madde kaynağı olarak kalmamızın, dolayısiyle de iş bulamaz oluşumuzun, sefilliğin ve muhacirliğin bütün acılarına katlanmamızın sebebi de budur.

A. Saydan

"DİSK" VE ÇATLAK SESLER

Lâstik-İş, Maden-İş, Basın-İş, Gıda-İş ve Türkiye Maden İşçileri Sendikası, üyelerinin görüşünü aldıktan sonra Türk-İş'ten ayrılmışlar ve bir kongre yaparak Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu (DİSK) kurmuşlardır.

Gerek Türk-İş'in, gerekse bugünkü siyasal ortamda işçi birliği üzerine titreyenlerin bu ayrılmaya karşı tepki göstermeleri anlaşılır şeydir. Yurtta demokratik hareketin gelişmesi karşısında, demokratik güçleri, hele işçi hareketini bölmeyi baş ödev olarak Amerikan casusluk raporlarına kadar geçiren iç ve dış sömürücü zümrelerin bugünkü parçalama çabaları bilinirken, gerçek yurtseverlerin böyle bir bölünmeyi doğrulamamaları da anlayışla karşılanmalıdır. Ne var ki, işçi yığınlarının büyük bölümünde parçalanmaya karşı içtenlikle kaygu duyulurken, bu parçalanmayı önlemek için en büyük çabayı göstermesi gereken Türk-İş'in tepkisi bu içtenlikten yoksundur. Hem de, sendikalar arasında böyle bir bölünmeyi haklı çıkaracak kadar içtenlikten yoksundur.

Türk-İş yönetimi, uzun zamandır, işçi haklarını gerektiği gibi savunmamakta, çok kere işçi hareketlerini önlemek ve baltalamakla suçlanmaktadır. Öne sürülen suçlamalar Türk-İş yöneticilerini bu örgütün başından uzaklaştıracak kadar ağır: Türk-İş yöneticileri, işçi sorunlarını savsaklamakla, Paşabahçe Şişe-Cam grevinde olduğu gibi haklı grevleri önlemeye kalkmakla, işverenlerin tarafını tutarak çoğu zaman işçinin karşısına çıkmakla, birçok sendikayı Konfederasyon dışında bırakmakla ve iktidarın işçi düşmanı siyasetini açıktan açığa desteklemekle suçlanmaktadır.

Türk-İş yönetiminin bu kusurları yalnız işçi hareketini, sendika hareketlerini baltalamakla kalmıyor, aynı zamanda bu hareketleri önlemek için her yola başvuran AP iktidarına yeni olanaklar yaratıyor. Menderesin sarı sendikacısı Nuri Beşer de nitekim bu fırsattan faydalanmasını bilmiş ve Türk-İş yönetimini tamamen ele geçirmek, işçi ve sendika hareketlerinin gelişmesini önlemek amacını güden AP iktidarının geniş desteğiyle faaliyetini arttırmıştır. Türk-İş yöneticileri gerçekten işçi ve sendika çıkarlarını savunsalardı, böyle bir tehlikeyi önlemek, Türk-İş'in tamamen bir sarı sendika durumuna sokulması oyunlarına set çekmek için bir an önce bu kusurları düzeltip örgüt içinde birliği sağlamlaştırma yolunu tutarlardı. Ne var ki, Türk-İş yönetimi bu kusurları düzelterek birliği korumak uğrunda hemen de hiçbir şey yapmadı. Aksine, sendikaları arka arkaya cezalandırmaya, Nuri Beşer gibi sicilli sarı sendikacıların Batman-Rafineri grevini baltalama hareketlerine göz yummağa devam etti.

Bu durumda 17 sendika yayınladıkları ortak bildiriyle Türk-İş'ten ayrılacaklarını ve ayrı bir konfederasyon kuracaklarını açıkladılar. Bu uyarma da Türk-İş yöneticilerini etkilemedi. Aksine, DİSK'in kuruluş kongresini yaptığı gün, Türk-İş Başkanı Demirsoy'un TOLEYİS Genel Kurul toplantısında verdiği demeç, bu bölünmeyi önlemek amacını gütmek şöyle dursun, işçi hareketini parçalamak istiyenleri sevindirmiştir. DİSK kurucuları arasında eski Hür-İş Konfederasyonu Başkanı Alpdündar

gibi sendikacılar ve Türk-İş'in birliği uğrunda Hür-İş'i dağıtarak yeniden Türk-İş'e katılmakla iyiniyetlerini bir kez daha göstermiş sendika yöneticileri vardır. Demirsoy'un en azından, «emperyalistler birliğimizi baltalamak istiyorlar, ayrılacağımıza birleşelim» demesi beklenirken, verdiği demeçte tam da emperyalist sömürgecilerle yerli ortakları AP iktidarının ağzıyla DİSK'e çatması elbette yadırganmıştır. Demirsoy, bir yandan Amerikan para yardımından vazgeçmiyeceğini apaçık söylerken, öte yandan Tural'ın orduya gönderdiği günlük emirdeki dille, anti-komünizm histerisini bir kat daha besliyen bir davranışla, DİSK'i ve onu destekliyen bir düzine sendikayı lekelemeğe kalkışmıştır. Demirsoy'un ve Türk-İş yönetiminin bu tutumu DİSK'e ve onu destekliyen sendikalara hak verdirdiği gibi, Türk-İş üyesi kalan, ama gerçekten işçi haklarını savunan sendika ve sendikacılara da büyük bir ödev yüklemektedir. Bu ödev, en büyük işçi örgütü olan Türk-İş'in AP iktidarı elinde bir sarı sendika durumuna düşmesini önlemek için Konfederasyonun yönetimini bu tehlikeli yoldan çevirmektir. Türk-İş'te kalan sendikalar daha bugünden dörtte üçü AP-li kişilerden kurulu Türk-İş yönetiminde sözlerini geçiremezler ve gerçek işçi çıkarlarını savunmazlarsa, yarın tamamen sarı sendika durumuna düşecek olan bu örgütün işçi düşmanı siyasetine birçok sendikayı ve örgütlü işçiyi âlet etmiş olacaklardır.

Yaşar Üstel

TANDOĞAN ANDI EMPERYALİSTLERİ KOVMA ANDIDIR

Ankarada yapılan ve sendikalarla gençlerin birlikte düzenledikleri Amerikayı tel'in mitingi ve hemen onun arkasından gelen Adana mitingi, Amerikan emperyalizmine ve onun yurt içinde ortaklığını yapanlara karşı başlayan İkinci Milli Kurtuluş Savaşımızda gençlerle işçilerin eylem birliğinin en güzel örneklerinden biri olarak tarihimizin 1966 yılı sayfalarına geçti.

Bu gösterilerin şiarları, gelişmesi, tepkileri, Amerikan aleyhtarı mitinglerin anti-emperyalist amaca yönelen gerçek bir demokratik hareket, bir halk hareketi olduğunu, Tandoğan Meydanı'ndaki andın bütün halkta yankılarını bulduğunu göstermiştir.

«Memleketimizin göbeğinde üs kurup dünyaya şantaj yapan atom canavarı Amerika, çekil git yurdumuzdan!» sözleri dalga dalga bütün yurdumuzu sardı. İşçilerin ve gençlerin ağzından birlikte yükselen: «Amerikalılar memleketimizden kovulmadıkça, Türk halkına bu topraklarda huzur yoktur!» şiarı, Tandoğan andı olarak, illere, ilçelere, köylere yayıldı. Ve ilk olarak Adana buna ses verdi, Tandoğan'dan

yükselen andı yankıladı: «Amerikan emperyalizmine ilk yumruk iniyor!», «İncirlikte çöreklenen atom canavarı, defol!», «Burası Conson'un çiftliği değildir!», «Türk ulusunun emperyalistleri kovacağı gün yakındır!»

Askerî birlikleri, resmî ve özel kuruluşları, üsleri ve atom silâhlariyle yurdumuza yerleşen Amerikan emperyalizminin, yurttan kovulmasının başlıca ödev ve sorun olduğu, yurdun çözüm bekliyen diğer bütün sorunlarının buna sıkı sıkıya bağlı bulunduğu gerçeği, bugün artık gittikçe daha geniş kitleler tarafından anlaşılmakta ve bu gerçeğin anlaşılmasında da Atatürkçü gençlik kendisine düşen görevi şerefle yerine getirmektedir. Gençlerimizin demokratik haklar, Anayasanın tam uygulanması, milli bağımsızlığın korunması yolunda yaptıkları bütün çıkışlarda, yurt sorunlarına her eğilişlerinde anti-emperyalist savaşı başa almaları, onların bugün içinde bulunduğumuz şartlarda yürütmemiz gereken mücadelenin özünü kavradıklarını ve bu yolda kararlı olduklarını göstermektedir. Tandoğan Meydanı'ndaki and da bu savaşın mutlaka başarıyla sonuçlanacağının bir garantisidir.

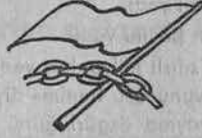
Tandoğan Meydanı'nda başladıktan sonra bütün başkenti kuşatan ve bütün yurtta yankılanan gösteriler, yalnızca Amerikan emperyalizmine karşı girişilmiş olan mücadelede yeni ve daha aktif bir dönemin başlamış olmasını ilân etmekle kalmadı. Bu gösteriler, uzun zamandan beri mayalanmakta ve gelişmekte olan işçi-aydın, işçi-gençlik eylem birliğinde de ileri bir adım oldu. Özellikle son bir yıl boyunca işçilerimizin Anayasa hakları için yürüttükleri her çeşit mücadelede — ölüm yürüyüşlerinden grevlere kadar — onların yanıbaşında yer alan, bildirileri ve eylemleriyle onlarla birlikte olduklarını belirten gençlerimiz; Anayasa hakları uğrundaki mücadelede gençlerimizle birlikte olduklarını keza bildirileri ve hareketleriyle ortaya koyan işçilerimiz, bu en önemli yurt sorununda, anti-emperyalist savaşta birleştiler. Bildirilerini beraber kaleme aldılar, şiarlarını beraber hazırladılar, nihayet Ankara ve Adana sokaklarında beraber yürüdüler, Tandoğan andını birlikte söylediler. Amerikayı tel'in mitinglerini daha da güçlendiren, bu mitinglerin bir anda bütün halkı kucaklamasına ve halk yığınlarının katılmasıyla büyümesine sebep olan, işte demokratik haklar ve milli bağımsızlık mücadelesinde bu iki büyük gücün, yani işçinin ve aydının eylem birliği yapmış olmasıdır. Bu eylem birliği, Amerikan emperyalistlerine ve onların yurttaki yerli ortaklarına karşı girişilen her harekette, Anayasa haklarının elde edilmesi ve savunulması için yapılan her çıkışta, yurt sorunlarının çözülmesi yolunda girişilen her davranışta kendisini gösterdiği ve geliştiği ölçüde sonuç verecek ve başarılı olacaktır.

Tandoğan Meydanı'nda çınlayan, emperyalistleri yurttan kovma andı büyük ve şerefli bir anddır. Fakat bu and, meydanlarda çınlamakla kalmayıp gerçekleştiği gün, daha büyük ve daha şerefli olacak. Bunun da tek yolu, bu andın anlamını ve önemini gerçekten kafasında ve yüreğinde duyanların, hangi partiden, hangi inanış ve görüşten olursa olsun, o gün Ankara ve Adanadakilerin yapabildiği gibi, kendilerini ayıran noktaları değil, yaklaştıran noktaları temel yapmaları ve bu anti-emperyalist temelde eylem birliğine geçmeleridir.

Gücünü Kuvvayı Milliye ruhundan alacak olan bu eylem birliği karşısında, ne yurttaki ağalık ve imtiyazlariyle Amerikan emperyalistleri, ne onların yerli ortaklığını yapan komprador-ağa takımı ve AP hükümeti, ne de onun cipli-coplu polisiyle

komandocu birlikleri dayanabilir. Ve ancak o zaman, Tandoğan andı, yerine getirilmiş bir and olarak İkinci Milli Kurtuluş Savaşı tarihimizin şanlı sayfalarına bir daha geçer.

Ayşe Gömeç

Siyasi mizah

YEDİ'NAME

AP-nin yaşı yedi.

Anayasaya ve kanunlara bağlı, demokrasinin kurallarına saygılı sağduyu sahipleri için, AP-ye, siyasi parti olarak, kem söz etmek hesap dışıdır. Böylesi, baltayı kendi ayağına vurmak olur. Bundan ötürü, sağduyu sahipleri, ötedenberi AP-nin çoğu aldanmış yığını ile çoğunluğu aldatmış başını birbirine karıştırmazlar. Ve bu baş, yani ta palası kırık Paşadan, «Amerikalının kucağından kalkarsak kimin kucağına otururuz?» diyen ziyadesiyle siyaset hüllecisi Bilgiç'e ve «Benden sonra tufan» diyen Demirele kadar bütün elebaşıları, mademki yurt sorunlarının tümüne sırt çevirmişlerdir, mademki Anayasayı USA kabaralı ökçeleriyle çiğnemektedirler, o halde böyleleriyle kanlı bıçaklı olmak, AP-nin parti olarak yığınına karşı olmak demek değildir.

Onun için, yedinci kuruluş yıldönümü münasebetiyle, AP-ye aşağıdaki taşlamalı ve sorulu-cevaplı kutlama mesajımızın bu ruhta anlaşılması ricasiyle başlıyorum:

AP-nin yaşı kaç? Yedi. İnanmam. Demirel «Üstümüze varmayın, daha yedi aylıkız, on aylıkız, ondört aylıkız» lâflarını az mı söyledi? Onu bırak, böyle lâfların birincisini, yükün ağırını gören ilk devekuşu develiğini inkâr etmek için söyledi... Sen de onu bırak, demek AP-nin yaşı yedi? Evet, yedi. Ne yedi? Valla, evvelâ düşüklerden beter siyasi mirasyedi. Çıkarttığı affın mali yönüyle milletin çalınmış yetim hakkı 289 milyonunu yedi. Ziya Paşa'nın deyimiyle «Milliyeti nisyan etmekte ve efkârı Amerikana tebaiyette» arı-namusu havyarla yedi. DP hazinenin 108 ton altınını yemişti, bu da kalanını yedi. Petrolümüzü sattı, yedi. Anasının ipini sattı, yedi. Biçimine getirip, derebeyi-ağa iştahıyla toprak reformunu yedi. Yabancı çıkarına ertelemelerle grev hakkını yedi. Kozlu'da kurşunlattığı iki işçimizin başını yedi. Sıra madende dedi, sıra sahillerimizde dedi, Karadeniz bakırlarında dedi, Uludağ volframında dedi, petrol boru hattında dedi, yedi oğlu yedi. Yedirtmeyiz diyen nice erbabı namus genel müdürün başını yedi. Velhâsıl, Nato vecibesidir dedi, bağımsızlığımızı yedi. «Bir çakıltaşını bile vermem» dediği toprağımızın 35 milyon metreka-

resinin tapusunu yedi. Sağlık alâmetidir dedi, zamlarla sağlığımızı yedi. Varto'ya yapılan içli-dışlı yardımları yedi. Nurculuğu baştacı ederek lâikliği yedi. Ve nihayet Atatürkün Bursa nutkunu yedi.

Desene, kör beygir boşandı da, yeşilinde ekinleri yedi?

Hayır, boşandı da kendi semerini yedi.

Desene, bu AP-nin başı, AP-nin başını yedi?

Hayır, sıfırı sıkıp çıkardığı çok sıfırlı milyonları yedi. Boruyu yedi. Kireçtaşını yedi. Şimdi de «hak ve hürriyetlerin savunucusu benim» diye diye, çekti Anayasayı önüne, evvelâ düşünme ve düşünceyi yayma özgürlüğünü garantiliyen yirminci maddeyi yedi.

Öyleyse, o baş kendi başını yedi?

Baş Amerikan başı, göz Amerikan gözü, dil Amerikan dili olduktan, dişin otuz ikisi de köpekdişi olduktan kelli, Viyetnamlı ana kuzularının budundan kanlı bifteği İncirlik üssünün ıskarasında da kebap ederek Conson biraderine sunan böylesi baş için, sözün en doğrusunu eski bir şair söyledi:

«Baş olanlar öğünmesin
Ne gelirse başa gelir,
Diz toprağa yaslanıp da
Baş düşerse, taşa gelir.»

Peki be birader, bu başı bu başa kim getirdi?

A canım, Sam Amca baktı buna, «Vay benim elâ gözlü evlâdım, aksın-paksın, tombalaksın, karanfil olacaksın, Türkiyeyi sen kasıp kavuracaksın, çalıp çırpıp yolacaksın, ben hâkime danıştım, sen AP Başkanı olacaksın!» dedi.

Ve hatırlar mısın, duydun mu bilmem, Şair Eşref vaktiyle Kırkağaç'ta kaymakamken, ahalinin yaka silktiği bir Dombaycıoğlu Ahmet Ağa hakkındaki mersiyesinde şöyle dedi:

«Bir kulağından tutup da dest-i hak
Cenneti alâya atsa müstahak
Varsın olsun orda da bir dangalak!»

İşte Sam Amca da böyle: «Ossun vaasın AP-n̄in başında bir dangalak!» dedi.

Demek, AP-nin başı cenneti alâya müstahak?

Evet ama, Mahkeme-i Kübra'ya aktarmak istediği hesaplarımız Mahkeme-i Dünya'da görüldükten sonra...

Lâfı uzattık, sözümüz neydi?

AP-nin yaşı yedi! Ve de kutlu olsun, dedi.

Körkadı

Hikâye yerine: *(Frankfurt mektubu)*

Demirle dağlanan kızımız
Kaderine ağlanan kızımız

Frankfurt'un bir kenar semtindeki Massenheimer sokağında 6 numaralı evden, çokluk kalorifer ocağının bulunduğu bodrum katından, gece-gündüz ve uzun zamandır acayip gürültüler, canacısı çığlıkları, yalvaran sesler duyuluyordu.

Aynı semtte oturan 65 yaşındaki bir Alman kadını, gelip geçerken nekadar ilgilendiyse de bu işin kökünü anlıyamadı, merakı arttıkça üzüntüsünü de yenemedi ve nihayet Polis Müdürlüğüne gidip, durumu şöylece özetliyerek haber verdi:

«O evde Amerikan Ordu Pazarı (PX) müdürlerinden Raymond Birch oturur. Karısı Türk. Nesime hanım diyorlar. Yaşlıca bir annesi var. Birer yaş aralıklı dört tane de çocukları... Ama, iki yıldır oturuyorlar bu evde, her Allahın günü de bodrum katından çığlıklar duyuluyor. Bu çığlıklar, olsa olsa, Nahide adında bir hizmetçileri var, 17 yaşında bir genç kız, küçükken almışlar onu, beslemeymiş, son zamanda hiç de görünmüyor, çıkacak halde değil herhalde zavallı, dövüyorlar, öldüresiye dövüyorlar kızı galiba, evet, onun çığlıkları olacak duyduklarım, uğrayıp bir baksanız iyi olur...»

Batı Alman Kriminal Polisinin görevlendirdiği bir kadın dedektif, öteki komşulardan da bilgi aldıktan sonra, ertesi gün, Amerikalı Raymond'un işine gitmesini, bayanların da pazara çıkmasını bekler ve gidip 6 numaralı evin kapısını çalar. Ne gördüğünü ve neye uğradığını sonradan mahkemede şöyle anlatır:

«Kapıyı birisi açtı içerden, amma onu insana benzetmek zordu. Kadın mı, erkek mi olduğunu bir bakışta kestirmek de kolay değildi. Acayip bir yaratık. Meslekî görgülerime ve soğukkanlılığıma rağmen, afalladım. Zira gördüğüm bir insan değil, âdeta iskeletti. Hem öyle ki, onun benzerleri ancak toplama kamplarında görülebilir. Perişandı. Vücudunda daha ilk bakışta göze çarpan yaralar, çürükler, yanıklar göze çarpıyordu... Ürküp de kapıyı yüzüme kapamasın diye, usul usul birşeyler sordum, amma ağzından tek sözcük alamadım... Nihayet, kendisini alıp karakola götürdüm. Orda doktorlar ilk muayenesini yaptılar ve kızın bütün yara ve yanıklarının bir işkenceler dizisi sonucu olduğunu tesbit ettiler... Ötesini biliyorsunuz, sayın yargıç. İşte bu işkencelerin kurbanı Nahide Erçelebi. İşte karı-koca sanıklar...»

Evet, durumun böylece aydınlanmasından sonra, Raymond Birch ile karısı Nesime Birch tutuklanarak Frankfurt cezaevine atılmışlardı. Ve dedektif kadın bu açıklamayı dâvanın ilk duruşmasında yapıyordu.

Yargıç, sözü artık korkusu azalan Nahide'ye verdi. Ve besleme kız, bir tercüman aracılığı ile şunları anlattı:

«Benim bahtım annemin ölümüyle karardı. Üç kardeş döküldük kaldık. Ben en büyükleri, on yaşındaydım ozaman. Babam, daha önce belinden sakatlanmış, düzelememiş bir oduncu, kahrından bir yerlere çekip gitmişti. Neden sonra dönüp geldiği zaman, anamı mezarda buldu, beni de Buca Yetiştirme Yurdu'nda...

İşte o sıralarda, bu bizim hanımlar, ana-kız, beni evlâtlığa istiyorlardı. Çok üstelediler. Dillerinden bal-şeker akıyordu... Belki babam yine gurbetlere çıkmasın, belki benim Yetiştirme Yurdu'ndan ayrılmamla daha küçük kızkardeşlerime yer açılsın diye razı oldum günün birinde. Beni besleme olarak Karşıyaka'daki evlerine aldılar. Orda üç yıl ya kaldık, ya kalmadık. Küçük hanım bu Amerikalı ile evlenince, sonradan Frankfurt'a gelirken, çocuklarına baktırmak için, beni de alıp getirdiler.

Zaten büyük hanımın beni buraya getirmesinden bir ay sonra da felâketli günlerim başladı. Çocuklarına iyi bakmasam, bir dediklerini iki etsem, yüreğim yanmaz. Ama en küçük bahanelerle dayak yemeğe başladım. Aşımı ekmeğimi filân keştiler. Küçük hanım hırslı mı hırslı. Beni döveceği zaman ilkin kalorifer demirini kavramaya başladı. Sonra sonra bu demiri kızdırarak dövmeyi âdet edindi. İşte her yanımda bu kızgın demir yanıkları... Daha sonraları işi bıçakla vurmaya bindirdi. İşte her yanımda bıçak çentikleri... Bu arada iki kere de iskarpinin topuğuyla başıma vurup, şu gördüğünüz delikleri açtı...

Küçük hanım dövmekte hep yenilik arıyordu. Kızgın demirden, bıçaktan filân bıkmış olacak ki, bir gün çivili bir sandalye bacağıyla dövmeye girişti. Ama dayağın son faslı kızgın demirle dağlama oluyor, sonunda beni çırılçıplak soyup, dağladığı yerlere saf ispirto döküyordu. Bu dayanılır şey değildi elbet... Kendimi kaybediyordum. Bir ara, üstüme hortumla su sıktığını hissediyordum. Belinleyip sıçramalarıma, feryatlarıma bizim küçük hanım kahkahalarla gülüyor, dövmekten yorulduğu zaman da kocasını yardıma çağırıyordu... Evet, iki defa da beni kocası Raymond dövdü, küçük hanım da zevkle seyretti...

İki buçuk yıl evvel Frankfurt'a geldiğimiz zaman 65 kiloydum. Şimdi 36 kiloyum, sayın yargıç. İki sebebi var: Biri dayak, öteki gıdasızlık... Bana günde ancak kendi artıklarından bir öğün yemek verirlerdi. Buna da yemek demek zor. Artıkları önce çöp kutusuna atıyor, benim oradan çıkarıp da yememi istiyorlardı. İstedikleri gibi yapıyordum tabii. Ama lokmalar boğazımda düğümlenirken, onlar beni zevkle seyrediyorlardı... Daha sonra uykuma da engel oldular. Yatağa girmeme izin vermiyorlardı. Bir köşede ancak sandalye üzerinde sızıp kalıyordum...»

Yargıç, aynı oturumda, Batı Alman basınının «İzmir canavarı» adını taktığı «Küçük Hanım»a, yani bu işkencelerin «kahramanı» Nesime Birch'e, Türk tercümanın aracılığı ile bazı sorular sordu. Nesime'nin ilk cevabı şu oldu:

– Ben Türk değilim. Amerikalıyım. Onun için İngilizce konuşurum. Önce İngilizce konuşan bir tercüman isterim!

– Peki, dedi Yargıç, daha önce Sorgu Yargıçlığı'nda verdiğiniz ifadede ısrar ediyor musunuz?

– Evet, ısrar ve tekrar ediyorum: Nahide hizmetçim değil, evlâtlığımdır. Türkiyede evlâtlıklara istenildiği gibi muamele edilir ve buna kimse karışamaz!

Yargıç, Nesime'nin kocası Raymond'a döndü:

– Senin bu olup bitenlerden haberin olmadı mı, bu kızın burnu niye kırık diye hiç ilgilenmedin mi?

– Benim sözkonusu işkenceyle bir ilişiğim olmadı, sayın yargıç. Hiçbir şey duymadım ve görmedim. Kızın burnuna ve yüzündeki yaralara gelince, çocuklarım beraber oynarlarken, oyuncaklarından biriyle vurmuşlardır diye düşündüm...

*

Frankfurt'ta Savcı'nın sadist sanıklar hakkında beşer yıl hapis cezası istediği bu yargılama devam ededursun, bazı Batı Alman gazetelerinin gösterdiği duyarlılık Ankara'da Kızılay'ı da harekete getirdi. Kızılay gerekli başvurmaları yaptı, işlemi tamamladı ve «İşkence Cadısı»nın kurbanı Nahide'yi bir an önce yurda getirmek için faaliyete geçti.

Öğrendiğime göre, Hacettepe Hastanesi yetkilileri, tedavisi için âdeta yepyeni bir cilde ihtiyacı olan zavallı Nahideyi mutlaka eski sağlık ve güzelliğine kavuşturacaklarını açıklamışlar. Ve Nahide'nin bahtsız babası Haşim Erçelebi, suçlulardan tazminat isteği ile İzmir Savcılığı'na başvurmuş, yolunu gözlediği felâketzede kızını bağrına basmaya hazırlanıyormuş. Bu özürlü işçi, derdini paylaşan gazetecilere kısaca şunları söylemiş: «Yavrularımın en talihsizi Nahide. Bunda biraz benim kusurum varsa da, her şeyden evvel kaderimiz kötü, kaderimiz...»

Şimdi, gel de, Koca Şairin mısralarını hatırlama:

«...dönüyoruz gerisin geri
ne kötü kaderimiz varmış
bütün insanların içinde bizi bulmuş
a...ına koduğum kaderi!»

Derliyen: **Ö. Ş.**

Ekrem Öztürk:

Alinin Bozduğu Şiir

Cemil yavrum senin baban neci?
Armatöööör.
Aykut yavrum senin baban neci?
Fabrikatöööör.
Ali yavrum senin baban neci?
Fakir bir işçi.
Yapma be Ali
Bozdun şiiri.

*

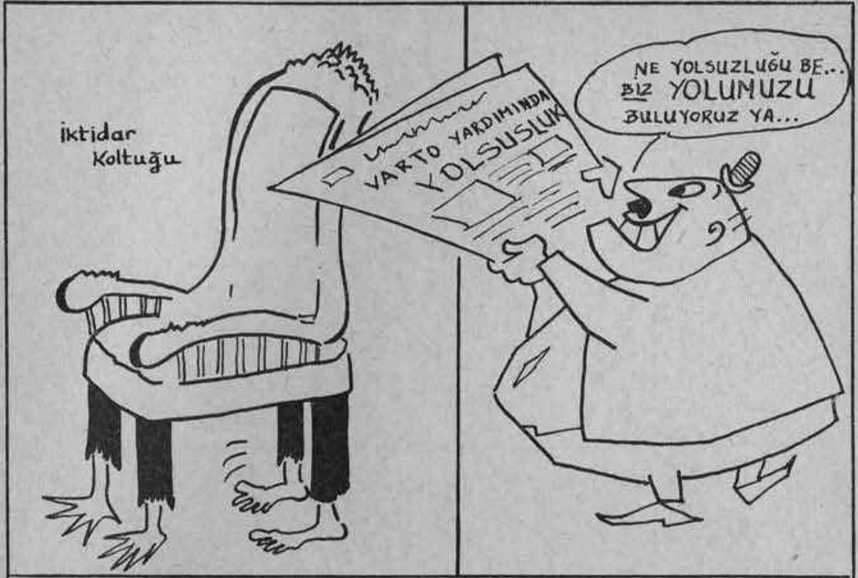
İbrahim Minnetoğlu:

Şiir

Böyle şiir olur mu a efendim
Böyle şiir olur mu?
Ne bülbül, ne aşk var içinde.
Ne naz var içinde ne niyaz,
Ne dudak ne kiraz.

Şöyle dik tavana gözlerini
Düşün biraz!...
Nasıl girer şiire a efendim
Çımacı İlyas, hizmetçi Binnaz
Düşün biraz.

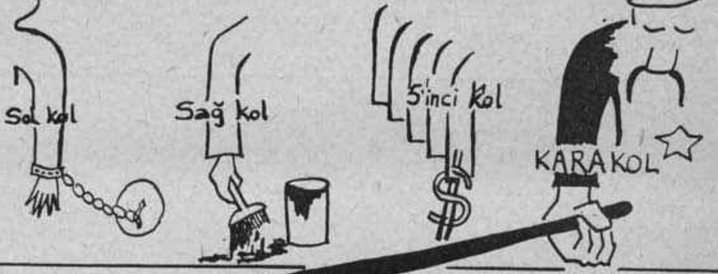

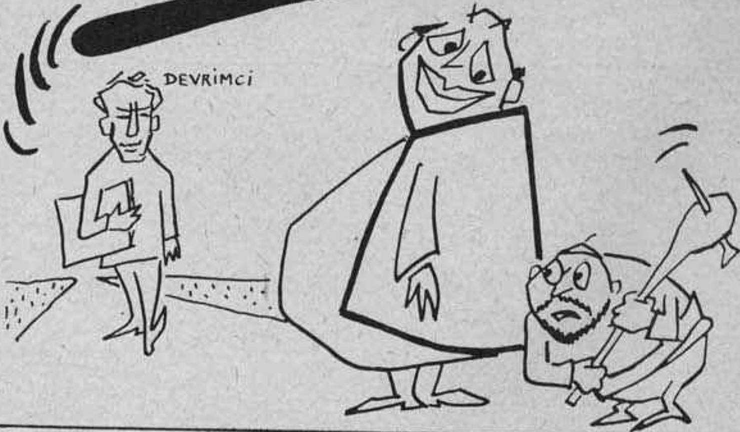

İktidar Koltuğu
VARTO YARDIMINDA YOLSUZLUK
NE YOLSUZLUĞU BE... BİZ YOLUMUZU BULUYORUZ YA...

YARDIM
YAR
1
2
3
VARTO

Varto'da hükümet sağlık ve konut sorununu kökten halletti!.
AP.

Fiyatı 50 kuruş